

Військова мама**ПРОЛОГ**

Монолог комбата

Комбат: Я все розумію, Європа, ці всі штуки. Але ж має бути і здоровий глузд. Ніхто не хоче сказати про це прямо, але повірте, всі офіцери думають так само як я. Війна це не іграшки, тут вмирають. І тут можуть бути звичайно дівчата, ніхто не проти. Особливо на кухні, в медпункті, при штабі. Хоча на кухні тоже кастрюлі, ви бачили які важкі? Це ж тобі не на трьох людей дома наварить, це по два десятки кілограм кожна кастрюля. Я бачив цих дівчат. Що вона зробить на тій кухні, еслі в ній 45 кілограм весу?

В штабі діловодами, якраз і мають бути дівчата. Це в їх природі – усідчівість, акуратність. Там де мужик вже викине ті листочки і втече, жінка буде сидить, розбиратись. Вона відповідальна, опять же бухає менше. Зазвичай. Не всі. Але зазвичай. Але куди я тоді обмежено придатних хлопців діну, якщо всі місця в штабі жінки позанимають? От, якщо мужик воював, отримав бойове поранення, йому приміром бігати уже важко, він не може, то куди я його подіну? То звичайно я його в штаб посажу. Він в случаї чого може і автомат взяти і противника урАзить.

В медпункті медсестричкою може бути жінка. Це повністю в їх природі, жінок, вони емоційно хочуть зменшити біль людини, піклуватись. Це нормально, ніяких питань нема. Але ж не бойовими медиками. Ну куди вона потягне мужика, який і так важить сто кілограм, плюс броня 20, плюс на ній рюкзак і автомат. І хто її пошле на евакуацію? Я?

Я люблю жінок, в мене в самого дочка росте. Я не проти жінок. Я просто не готовий бачити, як гине жінка, на фронті. Мені як командирі ви думаєте за хлопців не больно? Мені больно, я досі кожного пам'ятаю, аж з чотирнадцятого. Але жінка це вже зовсім інше.

Та і покластись на жінок ти не можеш так, як на мужика. От у нас в бригаді було 118 жінок і коли це все почалося, коли росіяни поперли в 2022, так вони сразу всі із зони виконання з'їбались. Ні одної не лишилось! Да, отак. Просто про те ніхто не говорять, тепер всі за фемінізм. А хлопці взяли зброю, зупиняли ворога. Бо солдат то хлопець, проти природи не попреш. Да.

Вони ще й вагітніють. Ну давайте чесно. Вони вагітніють. Я розумію, я не проти дітей. В мене в самого дитина. І кстаті дівчинка. Але ну що це за дисципліна, якщо в тебе солдат може завагітніти?

І хлопців відволікають.

От місяць тому, приїжджаю в мінометку, в бліндаж. А там у них дві дівочки, діловод і медик. І одна прямо в термусі тонкій по бліндажу ходить. В подштанниках, ну. І оце от всьо, отак і отак. І отут отак. А волосся в косічках цих, знаєте. І вії у неї во і нігті отакі. Ну що це таке? Це солдат? А потім вони будуть жалуватись на домагання. І вагітніти

Єсть такі рішительні, які хочуть солдатами, копати і в полі жити. Але це до перших серйозних боїв. Моя задача подумати за них, щоб вони живими вернулись і дітей родили. От у нас в бригаді було 118 жінок і коли це все почалося, коли росіяни поперли в 2022, вони почали кричати "Ми теж бійці, ми підемо! Дайте зброю!" Ми тоді біля залізниці стояли, на сході і як почало прилітати, ракети оці, все на світі, а ми розгортаємось в ліску. Як зараз помню, дощ, грязюка, ми ящики з патронами носим, всі як один, дівчата з нами, навіть майор з секретки ящик ташить. І тут біля нашого розташування двічі іскандер прилетів, дим, пил, все біле, приїхав комбріг побачив двох дівчат і давай кричати, щоб зараз же їх всіх в Київ отправили, година на виконання. Кричить "я не хочу бачити як їх тут ракета роз'їбе, жінок". І прям за годину наказом всіх зібрали і поїздом отправили оттуда.

Щас модно всюди писати на плакатах "захисники і захисниці", а скільки цих захисниць в процентному співвідношенні? Особливо на бойових. Пів відсотка? Я вам про це так скажу, підіть на любую алею слави або стіну пам'яті і пошукайте там загиблих жінок. Нема там жінок, або почти нема, там хлопці тільки. Бо це фікція одна. От коли там буде пополам, тоді я і ставитись буду на рівних.

Жінці не місце на війні. Вона має сидіти вдома, за дітей дбати. Жінка це міцний тил. Ми без жінок нікуди. Жінка - прикрашає для людини світ.

Ви не подумайте, я не проти жінок, я навпаки люблю жінок. В мене у самого донька. Ніхто не хоче сказати про це прямо, але повірте, всі офіцери думають так само як я.

ПЕРЕБИВКА – ЗТМ

І сцена

В кімнаті розваленій хати сидять троє. Перед ними стіл підпертий зеленим ящиком замість одної ніжки, на столі борщ розлитий по казанках і хліб. В кутку на підлозі розстелені спальники і стоять ящики з патронами.

Борода:

- І тоді дзвоню я Ленці. Дві години перед тим в селі було тихо, але тут воно як вхуярит фист! Я кажу, цейво, та то грім, і взагалі мене вже хлопці їсти звуть, я пішов.

Рація в кутку, бурмотить:

- Нерви, нерви, я перший, що там у вас?

Настя:

- А вона?

Борода:

- А вона в сльози і опять за своє, що "он Вітя і Марина поїхали жить в Іспанію і вже працюють на ринку, продають іспанцям свіжі фрукти, а ти сидиш там, як в музеї УПА зі своїми хлопцями. Ти сім'ю свою любиш вобще?"

Настя:

- А ти їй що?

Рація в кутку, бурмотить:

- Нерви, нерви, я перший, що там у вас?
- Первий, первий, я нерви, по нам танковий обстріл
- Нерви, я перший, який азимут, дальність?
- Первий, я нерви, приїдь, блядь, порахуй!
- Нерви, я перший, я тобі щас приїду, ахуел?
- Первий, я нерви, у нас Сивий триста, повторюю, один важкий триста, евакуація.
- Нерви, нерви, я Айболіт, через 10 коротких евак буде на точці, я повторюю через 10 коротких.

Борода:

- Нерви це перша рота? Того самого Сивого?

Настя:

- Да

Борода:

- Він же ж комбатів кореш, хулі він в окопі забув?

Настя:

- Приїхала перевірка з Києва, а в першій роті найбільше СЗЧ, то комбат його на позиції одправив, щоб сховать. Так, а ти їй що?

Борода:

- А що я? Скільки літ вже воюю, а вона не розумее, що я не можу отак зірватися і приїхати без бумажки.

Настя:

- Я бачила ту жінку, вона понімає більше за тебе.

Борода:

- Вона просто злоститься, що коли мати її вмерла, я не приїхав. Я збирався, але нас тоді п'ять днів підряд штурмували в лісі під Кременною. А потім я на її день народження не приїхав, на ювілей тридцять п'ять літ. Я збирався, але нас тоді якраз вагнерА штурмували під Бахмутом. Вона подзвонила, почала нюнькати, що я і десять років тому не приїхав і тепер не приїхав, що поки люди живуть життє, у нас нічо ся не міняє і якщо я дурне, то вона вже більше не хоче бути дура і не будЕ. Я вже майже зірвався до неї, але в штаб батальйону КАБ прилетів і я погнав до смежників координувать бій. Але я хіба не хочу жити в Іспанії? Я хочу, я більше всіх хочу!

Настя:

- На тещу ж мають давать сім днів відпустки по смерті родича! Ганджубас, третій військовий за столом, перестає їсти, поважно відкладає ложку і говорить:

- Відпустка надається тільки коли померли батьки, брат-сестра, дружина і діти. Кстаті Настя, твоя дочка ще хворіє?

Настя:

дивиться на нього недобро

Ганджубас, медитативно, мрійливо:

- Про що б людина не мріяла - головне вчасно подать рапорт і прослідкувать, щоб його зареєстрували. Потім рапорт підпише командир частини. А на основі підписаного командиром рапорту зроблять наказ. А наказ внесуть в книгу обліку. А книга обліку книг обліку обліковується в книзі обліку по команді - пауза - і так вище і вище - довга пауза, погляд в небо - до самого Бога.

Борода:

- Тобі в ксьондзи, ну тобто в капелани тре було йти. Бачив нашого нового капелана? Їбать, він шурує на ровері в підряснику, як в мультику Чорний плащ. Я йому кажу: "Нащо ж ви так ганяєте, отченьку?" А він мені: "Та то байка, зі мною Бог".

Ганджубас:

- Не повірите, жив з нами яось в Бахмуті капелан, прям з нашою ротою в підвалі спав. І не просто молитви читав. Старався бути корисним, магазини заряджав, зброю чистив. Нормальний тіп оказався. І от, на другий день оточення, сидимо ми з ним, кашу на всіх варим, підходить до нього один з бійців і питає: «І де зараз віра твоя, капелан?».

Борода:

- А він шо?

Ганджубас:

- Він хотів щось сказати, але поруч почало прилітати з урагану і стало не до Бога.

Борода до Насті:

- То як там твоя мала?

Настя:

- Та одужує вже. Баба з нею в лікарні була. Але мене жде, плаче.

Борода:

- Підем завтра до комбата, він тебе пустить.

Ганджубас:

- Дивіться щоб не опоздать, з бригади спустили інформацію, що вже завтра можемо бути в оточенні. Якщо нацгвардійці дорогу не втримають, то будемо ми там по ліску очима хлопать, як сичі. Це ж вам не Бахмут.

В двері з криком вривається Назар, брудний солдат з гранатою в руці. Він похитується, зупиняється і повільно обводить поглядом кімнату. Всі сумно і незацікавлено дивляться на нього

Назар, страшно кричить:

- Тварі! Ви нас всіх пустите на мясо!

Настя, втомлено:

- Та йоб твою мать. Ще один.

Назар:

- Я подорву! Подорву!

Настя вздыхає, неквапливо встає, бере автомат в кутку, відсуває плівку якою закрито вікно замість скла і вилазить на вулицю. З-за столу підіймається Ганджубас, здається що він зараз стрибне на Назара. Але він бере запальничку, закурює і сідає назад за стіл.

Рація, тихо:

- Первий, я нерви, у нас двісті, Сивий двісті, відміна евакуації. Кінець зв'язку.

Ганджубас до Назара:

- Борщ їсти будеш? Смачний.

Назар:

- Борщ?

Ганджубас:

- Борщ

Назар:

- Ти смієшся з мене?

Ганджубас:

- Та не, хто ж сміється в таких питаннях.

Назар відкладає гранату і сідає за стіл. Ганджубас тут же дає йому підзатильник і ховає гранату в ящик. Назар:

- Та за што? Я всьо равно служить у вас тут не буду. Я свободна людина. Я йшов в магазину, ньос піцу, раз, раз і я вже в бусіку. Я за такую страну теперь уже точно воювать не

буду. Мене через вас дівушка бросіла! Сказала што ми так не домовлялись.

Ганджубас дає йому ложку:

- Борщ схолоне в тебе, свободна людина.

II сцена

Ранок, Настя і Борода в машині (їдуть до комбата)

Настя, говорить по телефону з дочкою, бадьоро і радісно:

- Доця, в мене все добре! Як живіт, болить?

Донька, 11 років:

- Ну канешно болить, там от такеееенний шов. Коли ти приїдеш?

Настя:

- Скоро, киця. Папа приходив?

Донька:

- Дзвонив, сказав шо ти не приїдеш, бо в армії ще мужиків багато лишилось. А тьотя називає тебе Кукушка. Каже бабі:

"А твоя Кукушка вже забула як дитину звати", я сама чула.

Щось шурхотить, бабуся забирає трубку в дитини, звучить голос бабусі:

- Ану отдай! Настя, не слухай її, то в неї від таблеток.

Настя:

- Мам, альо! Альо! ... Блядь. Ніхуя нема зв'язку.

Кидає телефон.

Настя, нервово:

- Мама каже їх скоро випишуть. Так жалко дитину, що без мене на операції. Ех, рвануть би до них. Я б уже звільнилась, але не маю права, батько дитини цивільний.

Борода:

- А може йому повістку дадуть, мобілізують і тоді ти вільна.

Настя сміється:

- В нього мама главврач в Тернополі, естєстєвенно він непридатний.

Борода:

- Міг би мобілізуватись, щоби ти звільнилась, а потім списатись по інвалідності

Настя:

- Він боїться того всього, як півень пасхи. Я говорила з ним, навіть штабну посаду пропонувала. Боїться.

Борода:

- От гандон.

Обидва мовчать.

Борода:

- Настрій у комбата буде такий собі. Це ж вчора Сивий помер, йому дві ноги одірвало і отакєнний уламок в живіт прилетів. А вони з чотирнадцятого року разом служили.

Настя:

- Оце невчасно, але будєм вмовлять. Уже нема куди тянуть, щас не дай Бог трасу візьмуть і будєм в оточєнні.

Борода:

- А моя, прикинь, зранку написала. Каже, тцк забрали власника кафе, він захтів закрити бізнес, все продать і купить своїм хату на Закарпаттю. То її звільнили. І ще каже...

Поруч прильоти з арти "віу бам, віу бам, віу бам!". Машину трохи веде, Борода розвертає машину і швидко їде в зворотньому напрямку.

Настю підкидає на ямі і вона вдаряється головою об кришу машини з голосним звуком "тидиш".

Настя, тре голову:

- Блядь, це ж сьодні четвер, вчора кацапському вдв снарядів підвезли.

Борода, після паузи, рівним голосом:

- То вони артилерію в ліску знов криють. Об'їдем через Середню луку. Так от, Ленка каже, що ти або дрилюй додому у відпуск, або я возьму сина і виїду з ним в Польщу на зовсім к ебені матері. Все одно тебе не бачим.

Настя голосно вздыхає.

Борода:

- А син мені недавно каже "я, як виросту, хочу як ти, тату, на війну піти і там вмерти". А я не вмер, Настя. Розумієш? То я, чесно, Насть, думаю уїбать в самоволку.

Борода паркується в лісі, звідти вони пішки ідуть на околиці села. В селі нема жодної цілої хати. В підвалі розбомбленої школи сидить штаб. У дворі штабу яма розміром з самосвал – це свіжий прильот КАБу.

Біля школи швендяють офіцери, стоїть курява. Хтось зі старших офіцерів кричить:

- Ну шо ви там кашляєте, як туберкульозніки? Прильотів раніше не бачили? Ідіть работайте.

Настя і Борода ідуть повз штаб. По землі стелеться туман, щойно вийшло сонце. Вони підходять до тину комбатової хати. В дворі незвично пусто, навколо ні душі. В садку біля ганку стоїть по пояс голий комбат в зелених армійських підштанниках і берцях. Туман піднімається по його штанінах.

Комбат шатається, в зубах у нього димиться цигарка, правою рукою він цілиться в небо з пістолета. Вдалині ледь-ледь чутно вибухи.

Борода, кричить:

- Іван!

Комбат стоїть мовчки, шатається, дивиться розсіяним поглядом. Раптом бах – стріляє з пістолета в небо.

Борода трохи присідає і тягне Настю за руку вниз.

Комбат:

бах бах бах бах – чотири рази поспіль стріляє з пістолета в небо

Комбат опускає руку, але пози не змінює. Цигарка, прилипша до нижньої губи догоріла, комбат шатається і дивиться вдалечинь. Зліва від нього з хліву виходить кінь.

Борода:

– Я піду до нього, а ти поки погуляй.

Борода заходить в двір і говорить до комбата:

– Бажаю багать.

Комбат дивиться перед собою невидящим поглядом. Кінь їсть траву біля хліву. Борода сідає на лавку, дістає пачку цигарок і питає:

– Курить будеш?

Комбат раптом оживає, опускає пістолет, підходить і сідає біля Бороди. Борода протягує йому підпалену сигарету.

Комбат, нормальним голосом:

– Нема кому тіло віддати. Його мати і сестра так і лишились в Луганську.

Борода:

– Головна вдача для воєнного – вчасно померти. Бо в містах ми їм мішаєм. Сивий загинув в бою, як воїн.

Комбат:

– Він в чотирнадцятому бойовим медиком починав, ти знаєш?

Борода:

– Сивий? Він же казав що снайпером був.

Комбат:

– Та яке там. Він прийшов з учебки малий і худючий, то спочатку був помічником у нашого фельдшера. Ходив всюди з зошитом в клітинку. Тоді ж, ти помніш, не було цих всіх американських штучок. Раз сидим в штабі, я ще був тоді молодий лейтенантик. А хлопці привезли бійця, біля якого танк в стіну в'їбав. У бійця мозги ніби міксером перекутило, він тихо собі блює у відро, где евакуацію. Сивий записує його в свій зошит. Питає солдата, як ти типу почувашся, браток? Солдат, піднімає голову над відром і каже, що йому хуйово. Сивий пише в журналі "Зі слів хворого йому хуйово". Потім це попадає в звітність і нашому комбату на стіл. То він так кричав, що його інсульт розбив, старого упиря. А заступник на радостях Сивого на офіцерські курси відправив. Так його кар'єра стартанула. В мене навіть десь фотка була того зошита.

Сміються.

Комбат:

– А в шістнадцятому він вже офіцером штабу став. Заселилися ми з Сивим в пусту хату навесні. І якось зранку просинаюсь від дирижання під вікном. Я за автомат і в вікно, думав

оркські танки наступають. А то Сивий трактора пригнав, город скопати. Ну а шо земля зря стоїть.

Борода:

– Хороший був мужик.

Комбат:

– Шкода, велика втрата. Та і взагалі по людях у нас повна срака. Вчора був на нараді в секторі, у сусідів справа в строю лишились п'ятнадцять людей з батальйону. В сусідів зліва трошки краще, у них поповнення з Куби приїхало. Ніхуя по нашому не балакають і по англійському тоже, але хоч якісь люди. Головне їм пояснити, щоб наші дрони не збивали. Орки штурмують вдень і вночі, трасу майже перекрили.

Комбат:

– Так, що ти хотів?

Борода:

– Треба Настю мою отпустити додому, в неї дочка хворіє.

Комбат:

– Ну то нахуя вона в армію поперлась? Додому їздить?

Всі мовчать, курять.

Борода:

– Мені жінка дзвонить, як не приїду у відпуск то розлучиться. Ніколи за десять років вона ще такого не казала.

Комбат:

– У мене два медика лишилось, із двадцяти. Ротних теж мало. Хто зробить хоч крок із села, подам в розшук за самоволку. І похуй мені на ваші заслуги. Всі такі заслужені стали, у всіх діла. Розвели, блядь, демократію.

Борода:

– Поняв. А дозвольте спитатись, откуда у вас тут кінь?

Комбат:

– Він по селі ходив і кусався. Голодний. А у мене тут біля хати сіно знайшлось.

Борода і Настя повільно і сумно ідуть до машини по майже пустому селі. Туман густішає. В Насті на обличчі відчай, Борода вздыхає і поглядає на неї зі співчуттям.

У Насті дзвонить телефон. Вона бере трубку

Голос в трубці сильно переривається і сердито тараторить:

– Доброго дня, Анастасія? Я Оксана Євгеніївна, класний керівник вашої доньки. Їй стало погано на уроці, ми викликали швидку, не могла вам додзвонитися ні телефоном, ні в вайбері. Батько дитини чомусь сказав мені, що ви померли. Але я вияснила, ви не померли, ви просто в армію пішли! Дякую за захист і нехай Господь береже вас! Знаю, що вашій донці вже стало краще. Вона як повернеться додому,

має вивчити вірш до дня захисту клімату. Так от, вона соромиться його розказувати назагал, то ми вирішили нехай розкаже мені, а на сцені виступить Маринка Поліщук. А ще, ви зможете сфотографувати квитанцію за оплату екскурсії і відправити мені в вайбер, коли прийдете додому? Я писала про це в чаті вже тричі. І дуже сподіваюсь побачити вас на наступних батьківських зборах, будемо голосувати за подарунки вчителям на останній дзвоник. Ще раз дякую за захист і за кожен наш вільний день.

Настя кладе трубку і розстібає комір під плитоноскою. Туман густішає. В них за спинами лунає ще три постріли.

III сцена

Траншея.

В кутку під накатами сидить Настя і риється в великому рюкзаку, в неї перев'язана рука, форма в крові. Біля неї сидючи, з автоматом в руках спить боець, це Назар, навколо безперервно гуляє.

По траншеї біжить Ганджубас з автоматом в руках, траншея йому мала в плечах, на бігу він майже задіває стіни. Потужний вибух, сиплеться земля, він підскользується на гнилі і падає на спину. Автомат клинчить по боках в землю, Ганджубас намагається піднятися, але він застряг. Він борсається і дригає ногами, але встати не може, як великий жук на спинці. Назар просинається, висовує голову в основну траншею. Ганджубас енергійно маше йому руками. Боець маше йому у відповідь і залізає назад під накат.

Назар:

- Ганджубас вернувся

Настя:

- Цілий?

Назар:

- Я єбу, лежить за поворотом. Дай таблетку, зуб болить.

Потужний приліт, зверху сиплеться земля, на Настю падає жива миша і одразу тікає. Під накат залазить Ганджубас. Настя шарудить таблетками.

Ганджубас:

- Увезли капелана

Настя:

- І як він, тримався?

Ганджубас:

- А то. Біля еваку сміявся і кричав "щастя вам, лошари".

Настя:

- Ну канешно, в нього ж руки нема щітай. Спишуть. Пощастило. Після цих слів Назар витягує свої руки і з цікавістю їх роздивляється. Протягом подальшої розмови, він закатує рукав на лівій руці, а правою робить жести ніби-то щось приміряючи «По сюди? Чи по сюди?»

Ганджубас достає траву, папір і намагається скрутити папіроску. Йому мішають недалекі прильоти.

Назар:

- А скільки руки має відірвати, щоб списали? Пальця хватить? Палець я б віддав. А еслі більше, то тут вже нада думать. Прікінуть всі за і протів.

Ганджубас:

- А шо там Борода?

Настя:

- Зранку відвезла в Краматорськ, посадила на блаблакар.

Ганджубас:

- Комбат не підписав йому відпустку?

Настя:

- Сказав, що зараз не час. А коли час, якщо в нас кожен день срака, а в людини прямо зараз сім'я рушиться? Ладно б ще був якийсь бухарь, але ж то Борода, в нього медалей, як монет на затонувшому іспанському галеоні. Він же заслужений. Я теж пішла в стройову узнавать за відпустку.

Ганджубас:

- І шо?

Настя:

- Стройова працює з восьмої, а мені в сім сказали їхати чергувать, бо медика задвухсотило.

Ганджубас:

- А вчора?

Настя:

- А вчора я поки приїхала то вже був вечір, в них закрито

Ганджубас:

- Через три дні поміняють, то вже точно поїдеш.

Настя:

- Ну хоч помилась. Я ще в Лимані взяла суші на вечерю, великий рол з сиром філадельфія

Ганджубас чмокає губами і тягне

- Ууууу, філадельфія...

Назар:

- А ето надьожний бліндаж?

Настя:

- Протитривожний

Назар, з повагою:

- Особенний?

Ганджубас:

- Не, тут всі такі

Назар:

- А протитривожний ето який?

Настя:

- Не поможе від арти, але трошки заспокоїть.

Назар:

- Тобі лішби шутіть. Ти ж теж чогось боїшся.

Ганджубас:

- Гірше нема, як вмерти поки сresh.

Назар:

- Ето правда. Іще погано лишитись без рук і ніг. Або без глаз.

Ганджубас:

- Ладно ще в окопі. Я більше за все не люблю по підвалах сидіти. Тут якщо засипле в двоповерхівці, то пожарка не приїде відкапувать. І от прикинь, якщо ти там живий під завалами.

Настя (в сторону):

- Гірше немає ніж ходить на похорон і мамі свого друга в очі дивиться.

Ганджубас:

- Давайте думать про позитив. Я он думаю почати медитірувать.

Назар:

- Та який тут позитів? Мені тут неуютно і мертвим кацапом воняє. (Повертається до Насті) Ладно я, мужчіна, а ти, баба, шо тут забула?

Настя:

- Одчепись од мене. Мужик він. Оно в кутку волонтерська хлорка, вилізь залий кацапа.

Всі мовчать.

Назар:

- В мене алергія на хлорку, я кашлять начну. Ти ж медик, ти і заливай. А прикиньте, вже вийшов новий Сталкер. От я б зараз на приставці шпілів і пиво пив. Нахуя я тут сиджу, в ямі посеред поля?

Ганджубас:

- Завжди мають бути придурки, які вигрібатимуть за всіх. Шо тут скажеш. Бути серед таких придурків це честь. В принципі, більше плюсів немає.

Всі мовчать.

Настя:

- Я була в Бучі в березні двадцять другого. Одразу, як наші туди зайшли. Там тоді ще трупи лежали на вулиці. Я була свіженька, такого не бачила. Але трупи на вулицях не такі вже страшні. Вони валяються там і тут, маленькі, накриті, схожі на купки ганчір'я. Якщо спеціально не накручувать себе, то все нормально. Ми стали колоною на пікапах біля церкви, підійшов місцевий священник і попросив перевірити територію на предмет замінувань. А ми шо, сапери? Ми ТрО, вчорашні цивільні. Один серед нас кадровий військовий, Павло. Всі розійшлись, хто в церкву, хто довкола. Павло мені наказав біля нього триматись, ідем, я думаю тільки про те, щоби ніхто з наших не підірвався. Обійшли церкву, позаду бачимо три довгі рви, засипані свіжою землею, а один

незасипаний. Я підходжу до краю, там повно сміттєвих пакетів, знаєте, таких чорних. Думаю, якийсь дивний у них смітних. А потім бачу, в ямі лежить щось велике, замотане в пододіяльник. Придивляюсь, а з пододіяльника стирчить біла-біла рука.

Всі мовчать.

Настя:

- Таке саме постельне у моєї баби було, знаєте, в маленьку рожеву квіточку. Я приїжджала до неї влітку, вона готувала шарлотку з яблуками. На всю хату солодко пахло бісквітним тістом і молоком. А ввечері вона клала мене спати на м'якесеньку пухову перину. Я продавлювала пальцем лінії між квіточками на подушці перед сном.

Всі мовчать. Поруч кілька разів прилітає, Ганджубасу в очі і в рота сиплеться земля. Він відпльовується.

Настя, продовжує:

- Я, знаєте, була гримером в театрі, до повномасштабки. Родила дитину від хорошого хлопця, батьки купили нам квартиру в Києві. Він бізнесмен, в нього чотири стійки з чохлами для телефонів в торгівельних центрах.

Всі мовчать.

Настя:

- І от, я стою на краю ями біля церкви в Бучі, в ямі трупи. Сиплеться мілкий дощ, холодно. Один труп загорнутий в простирадло з квіточками. І що я маю робити? Що я маю із цим всім робити?

Всі мовчать.

Назар:

- А я додому хочу. Мене вдома чекає щеня з Сіверська. Я його весною з волонтерами до мами відправив. Осьо таке.

Назар дістає з під броніка телефон, показує всім по черзі щеня.

Ганджубас затагується, потім каже:

- Гарний, в мене тоже такий собака у батьків був... (пауза) вмер цієї зими...

Назар, дивиться на нього з жахом. Ганджубас:

- Але до того його всі дуже любили!

Настя:

- Розмотали нас тут всерйоз цього разу. За вчора половина третьої роти важкі і двухсоті. Еваку до ночі не буде, ждем штурми.

Назар:

- А как же ми вийдем, еслі ми в оточенні?

Йому ніхто не відповідає. Всі троє мовчки сидять, щось гупає. Ганджубас включає на телефоні музику. Грає музика, герої сидять розслаблено, напівдрімають.

IV сцена

Борода з дружиною Ленкою стоять на кладовищі. Він по формі, вона вдіта як звичайна жінка середнього достатку. Це роковини бійця, поруч з могилою невеличкий стіл з закусками, мати загиблого розливає по пластикових стаканчиках водку і пиво, людей багато. Мати бійця, голосно:

- І він стоїть, мій Вова, на сцені, малесенький, з тою скрипочкою, білявий такий, очі сині! Талант був! Талант!

Хтось з гостей, в формі:

- Дааааа, і на гітарі грав

Дружина загиблого, до Ленки:

- Ти уяви які скоти, це місяць тому я приходжу до Вови, а вони тут заборчік поставили! Там де в мене скамеечка!

Ленка:

- От урррррроди!

Дитина загиблого, хлопчик блондин приблизно 9 років, голосно:

- Мама, мам!

Дружина загиблого:

- Я бігом до адміністрації, а вони кажуть «нічо не можемо зробити» і так нагло в очі дивляться, знаєш

Ленка:

- От уйобки, ні стида ні совісті в людей

Син загиблого:

- Маааааам!

Дружина загиблого:

- Та да. Ну я цьому адміністратору сказала що або він бере метр і іде зі мною, або я його за шиворот потягну. І він пішов, злякався. Ну і наміряв, що ті блядські сусіди в мого Вови тридцять сантиметрів хотіли захапати. Але хуй їм. Я самолічно привезла лом і виламала їх сраний заборчік

Син загиблого, підходить і смикає маму за рукав:

- Мама, мама!

Дружина загиблого:

- Чого тобі?

Син загиблого:

- А єсть маркер?

Дружина загиблого:

- Нема.

Відвертається і хоче продовжувати розмову. Але повертається назад і питає:

- А нащо?

Син загиблого:

- Нада татові на надгробку виправити цифру, там написано 27, а йому уже 28.

Дружина Борода, Ленка, повертається і дивиться на нього зі злістю. Говорить шопотом, в істеричі:

- Чув? Теж так хочеш? А я не хочу, я не хочу, ти чуєш мене? Борода стоїть з кам'яним лицем і дивиться на надгробок.

V сцена

Ганджубас і Настя в підвалі, Настя перебирає медичну сумку
Ганджубас поруч розливає по залізних чашках каву.

Настя питає:

- Це що так бздить?

Ганджубас:

- Там за забором ферма була. З тваринами.

Настя:

- І що?

Ганджубас

- І що, і що. Вони всі здохли.

Настя:

- А.

Мовчать, потім Настя:

- А ми не здохли.

Настя сміється дивним сміхом.

Мимо прочинених дверей підвалу на коні проїжджає комбат.

Мовчать, потім Настя:

- Після війни нахуй все туристичне. Похід в гори? Нахуй.
Поїздка в село? Нахуй. Шашлик на природі? Нахуй. Гаряча вода,
унітаз, тепле ліжечко, свіжа їжа і стільці – от як треба жить
цю жизнь. І ковріки на підлозі м'якенькі. Такі щоби стати
голими ніжками і жмяк жмяк жмяк.

Намагається в берцах показати жмяк жмяк жмяк.

Настя:

- А як ти зі смежніками домовився? Там же напевно бажаючих на
ту броню було дохуя.

Ганджубас:

- Я ж казав що вивезу тебе? Ну от, я вивезу. Наскільки їй
погано? Що лікарі говорять?

Настя:

- Говорять, що стан середньої важкості. Я скинула діагноз
начмеду, він каже жити буде, але це все хуйово і що хворій
дитині треба мати. А я знаю, що їй треба мати. Але як я вас
лишу? пауза І там же по дорозі все птурять! Трасу по суті
взяли. Сюда вже ні зайти ні вийти.

Ганджубас:

- Не сси, які у нас варіанти? Щас будемо бігти, поки тихо, і я
тебе біля мостика передам.

Назар, вилазить зі спальника і сідає на карематі:

- А мене вивезеш? Я почті як поранений, в мене зуб болить. І спина.

Ганджубас:

- До речі, Назар, а ти знаєш, що "Тихо прийшов, тихо пішов" це пісня про ввічливих військовослужбовців, які вночі збираючись на виїзд не кричать і не світять ліхтариком людям в їбало.

Назар:

- І шо ти хочеш цим сказать?

Ганджубас:

- Хочу сказать, що нада мать повагу до побратимів. Тиша, чутно храп бійців. Ганджубас збирає пусті жестяні тарілки, виходить з підвалу і миє посуд водою з пляшки.

Назар до Насті:

- Ну і не давай мне таблетку, кукушка. Я б на твоєму місці дочку не кинув би хвору. Шо ти за жєнщина така.

Настя, втомлено:

- Я щас встану і ти ляжеш.

Назар, нервово:

- А я што? Я просто кажу. В тебе телефон звоніт.

Настя, бере трубку, в трубці голос доньки:

- Мам!

Настя:

- Да, доця

Донька:

- Мені погано, мам. Де ти?

Настя:

- Я проганяю злих людей від дому, пам'ятаєш котику? Я сумую за тобою, люблю тебе сильно сильно.

Донька:

- Ти приїдеш?

Настя:

- Це важко зараз, бо тоді хороші люди можуть померти, розумієш? Але я стараюсь. Там дядя Вова вже приїхав до тебе?

Донька:

- Він приїхав. А ти не приїхала.

Настя:

- Дай йому трубку, котику

Донька:

- Мам, приїдь швидше, якщо ти мене любиш.

Настя:

- Я люблю тебе вище самої високої гори, котику. Я стараюсь.

В трубці голос Бороди:

- Ало, Настя це я.

Настя:

- Як вона?

Борода:

- Погано, але я тут всіх підняв на ноги. Кажуть це лікарняна інфекція.

Настя:

- А моя мама як?

Борода:

- Вона побачила по телевізору, що ви в оточенні і їй стало недобре з серцем. Але все нормально, напад зняли, відпочиває. Зараз, почекай секунду, твоя мама звонить.

В трубці гуде, потім приємний жіночий голос говорить: "Виклик утримано співрозмовником, ми вільні ми сильні ми разом, ві а фрі ві а стронг ві а тугезер". Настя мовчки дивиться в стіну.

Борода, знову з'являється на зв'язку:

- Настя? Настя!

Настя, після паузи:

- А?

Борода:

- Ви придумали, як виїхати?

Настя, довго дивиться в спину Ганджубасу, який біля входу в підвал мие тарілки, недалеко щось бахає, після паузи вона каже:

- Не придумали. Ми в оточенні. Ти ж там за ними приглянеш?

Борода, щось каже, але зв'язок переривається.

Назар в углу дивиться тіток:

- Єслі ти волк, то ти впереді, а єслі ти не волк, то ти позаді. З вами як завжди Олексій Снежинський і я розповім вам про те, як правильно вибирати тактичну сумку під пістолет для скритого ношенія. Не завжди людям навколо вас потрібно знати, що у вас при собі ствол. В кармані незручно, тактична кобура занадто кидається в очі. Як же ми вирішимо цю проблему? Не забувайте підписуватись і ставити лайки. Натискайте на колокольчик прямо тепер!

Ганджубас дає Насті в руки залізну чашку з кавою і каже:

- Раніше я думав, що це Бог так сильно мене любить, тому всі уламки, всі фпв-ішки летять повз мене, а я лишаюсь цілий. А потім поняв, що Бог мене ненавидить і я ніби герой фільму "Механічний апельсин" сиджу із сірниками в очах і дивлюсь, як всіх навколо потихеньку розриває на шматки.

Всі мовчать, потім Ганджубас тихенько співає:

Справа в тому

Що в мене немає дому

І за правилом доброго тону

Як за правилом доброго ременя

Згадаю, з якого я племені

Пригадаю, з якого міста

Я чекаю на своє "Греммі"

В мене просто нема де сісти

Написати свою промову

У мене немає дому

У мене немає дому

У мене немає дому

Назар в углу дивиться тіток:

- «Я коуч по женской сіле, подключайтесь к маєму марафону, я научу вас как прівлеч настоящего мужчину в сваю жізнь. Сейчас расскажу вам деталі...»

Назар питає до Насті:

- А от кстаті, шо таке женска сіла?

Настя:

- Це така сама сила, як мужска. Тільки мужчини про це поки не в курсі.

VI сцена

Той же підвал, в кутку лежать двоє пораниених, біля них медик, хтось кричить, надворі чутно вибухи. Забігають Ганджубас і незнайомі солдати, вони несуть комбата. Комбат стогне, у Ганджубаса трохи поранена рука. Заходить Настя, кидає рюкзак, знімає бронік і каску, все кидає на пол і біжить до медика. Мовчки починає тримати рану.

Ганджубас хапає її за плече і кричить:

- Ти йобнута вже геть? Чого ти вернулась?

Настя:

- Відчепись.

Ганджубас, кричить:

- Дура!

Настя, працюючи:

- Не поспориш. Зате я на броні двох малих дівок з медпункту відправила. Шо там? Назар каже ми штурманули і закріпились.

Ганджубас:

- Штурманули. І Назар походу танк захуярив.

Назар, випрямляє плечі, гордо:

- Даааа, штурманулі ми їх. На нас летіло все - артилерія, міни, стволка, НУРСи, даже КАБ! А меня спас молот Тора. Я його вдів на удачу, потому што удача для настоящего воіна - це сама главна сила.

Поранений комбат в кутку, повчально:

- Сама главна сила це тепер фіпіві.

Назар, ображено:

- Не, ну всьо-такі.

Комбат, сміється:

- Бачив, як мене красиво фпв по посадці гнала? Я як заєць від неї по кущах тікав, нада буде потім відео у наших дронщиків взять з трансляції. Жалко Борода з'їбався, з ним би ми веселіше орків били. До речі шо він там?

Ганджубас:

- Шукає роботу. Але його може всп піймать.

Комбат йому, шепоче:

- Ти знаєш, а я ж його в самоволку не подавав. Тільки ти нікому не кажи. І так ніякої дисципліни, одна демократія кругом.

Назар, підходить до Насті, яка по лікоть в крові мотає пораненому ногу:

- А дай таблетку якусь, зуб болить.

Настя, втомлено, зупиняється на секунду, дивиться на нього через плече:

- Як же заїбало. Щас замотаю і дам.

Назар, випрямляється і гордо каже:

- Мені може і медаль дадуть. З бойовими і медаллю до мене точно моя девушка вернеться. Прийде ко мне, будет плакать, а я їй скажу пішла ти в жопу, поняла? В мене ще таких, як ти два десятки буде. А я у тебе один такий був. Патамушта еслі ти волк, то ти впереді, а еслі ти не волк, то ти позаді.

В Насті дзвонить телефон:

- Доброго дня, Анастасія? Це Оксана Євгеніївна, не могла вам додзвонитись, оце вирішила вайбером поспробувать. Дякую за захист і за кожен наш вільний день. Я вам, як жінка дзвоню, попередити, що ваш чоловік подав в суд, щоби забрать у вас батьківські права. Тобто материнські. Я це знаю, бо він попросив мене свідчити. Як матір, я вам співпереживаю. Дуже важка ситуація, а для дитини то взагалі жахливо! І так вже напівсирота росте. Але ви подумайте, може це і на краще буде? Звісно це не моя справа, але вам яка різниця, по суті, ви там своїми справами зайняті. А, і ще, ви досі не скинулись на обкладинки для підручників, зверніть увагу, я писала в вайбері. Там є фото з номером картки на листочку, на яку вам потрібно закинути 54 гривні. Перекажіть гроші терміново, бо всі вже зробили, ви одна не здали. Дякую за захист і бережи вас Господь.

Біля входу в підвал два прильоти підряд. Всі падають, Назар накриває собою Настю, знімає свою каску і надіває на неї. Знову прильот біля підвалу, падають шматки стелі.

Фоном звучить голосний писк, як у вухах після травми голови.

Епілог

Настя сидить скраю сцени біля великого воєнного рюкзака, їсть ковбасу з ножа і п'є живчик. На сцену виходять дві людини в дуже кольоровому, підкреслено цивільному одязі і виносять гроб. Вони встановлюють його майже вертикально посередині сцени, потім виносять бронзову табличку і починають вішати її на стіну будинку на задніку сцени. Виходить п'ята людина в костюмі і готується до промови. Людина в костюмі починає промову, грає торжественна музика. Люди в кольоровому закінчують підготовку, раптом всі повертаються до Насті, хапають її і тягнуть в сторону гробу. Настя упирається, кричить.

Людина в костюмі звучить фоново:

- Сьогодні ми зібралися з метою урочистого відкриття пам'ятного знака, покликаного символізувати високу відданість та героїзм наших захисників Вітчизни. Даний знак виступає матеріальним вираженням безсмертної пам'яті про тих, хто, виконуючи свій громадянський обов'язок, поклав своє життя задля захисту державного суверенітету та територіальної цілісності нашої країни. Урочисте вшанування їхньої самопожертви нагадує нам про необхідність збереження та передачі майбутнім поколінням високих ідеалів, що спонукали цих воїнів до здійснення подвигів в ім'я України.

Настя:

- Але я ще жива!

Після того як Настю запхали, гроб закривають на 2\3 кришкою, один кольоровий тримає руками і ногами кришку, інший починає забивати гроб гвоздями.

Перший кольоровий:

- Єсть сигарети?

Другий, продовжуючи забивати гроб:

- Єсть

Перший

- А які?

Другий

- Кент

Перший

- З капсулою?

Другий

- Да

Перший

- А якою?

Другий

- М'ята і малина

Перший

- Поділись

Другий повільно дістає сигарету

Перший:

- Капсулу не роздуши! Не люблю малину

Другий:

- Я тоже не в восторге. Це я зранку перепутав з пачкою своєї жінки.

Мовчки курять.

Перший:

- Заїбала орать

Стучить кулаком по гробу.

Другий:

- Та воєнні всі такі. Вони ж контужені. Не чують нічого.

Перший:

- Серйозно? Прямо всі?

Другий:

- Всі. Там же постійно вибухи, на фронті. Вони приїжджають глухі.

Перший:

- Я щітаю глухота це несексуально для жінки.

Мовчки курять.

Другий:

- Ну жінки може не всі глухі. Вони в основному в тилу. За наші гроші жопи гріють, ліниві сучки.

Перший:

- І получають по двісті тисяч за це.

Другий:

- І жруть за дві щоки. Приїжають всі жирні.

Перший:

- Я взагалі за бодіпозитив, але щітаю лішня вага це несексуально для жінки.

Ми бачимо лице Насті, іноді вона хапається руками за створку, тоді кольоровий б'є її молотком по пальцях.

Перший:

- Я теж хотів піти воювать, але мене хлопці одговорили, сказали, що я нужніше в тилу.

Другий:

- Щас би кофе.

Людина в костюмі звучить фоново:

- Встановлення цього пам'ятного знака має на меті не лише увіковічнення відваги та стійкості духу наших захисників, але й слугує як постійне нагадування кожному громадянину про відповідальність за підтримання національної єдності та забезпечення безпеки держави. Це місце, присвячене пам'яті наших героїв, відтепер має стати символом громадянської свідомості та єдності нації, а також свідченням нашої спільної відповідальності за збереження миру на території України. Вічна шана і пам'ять героям, які віддали своє життя заради майбутнього нашої Батьківщини!

Настя:

- Я жива!

Перший (до Другого):

- Я завтра не прийду уже. Откриваю бізнес.

Другий:

- Хуїзнес.

Перший:

- Я в тіктоке побачив тему. Мені присилають набір такої кольорової херні тіпа резинки, поняв? Я складаю їх по кольорам і шлю назад. 21 тисяча гривень на місяць, вік не обмежений.

Другий:

- Ти придурок?

Перший:

- Я бізнесмен. Ти не шариш.

Другий:

- Ти їм гроші слав?

Перший:

- Там без передплат.

Другий:

- Не слав?

Перший:

- Ну 200 гривень скинув, сказали це треба, щоб вони бачили, що я серйозно налаштований. А ще можна на стаканчиках печатки ставить, вони тобі все присилають і стаканчики і печатку, поняв? Вибираєш на яку пошту...

Другий:

- Ти лошара.

Перший:

- А от і нет.

Другий:

- А от і да.

Перший:

- А от і нет.

Другий:

- А от і да.

Перший:

- Сам побачиш. Зароблю і вкладусь в крипту. От ти знаєш в скільки зараз оцінюють ринок біткоїнів?

Другий:

- Я не думав про це.

Перший:

- Трілїон доларів! А хто цей біткойн придумав? Якийсь простий хлопець, такий як я. В бізнесі головне вірити в себе.

Люди в кольоровому закривають гроб повністю і забивають гвоздями верхню частину. Зсередини доносяться крики.

Завіса.

Звучить рація:

- *Первий, первий, я нерви. Піхота завжди попадає в рай.
Повторюю, піхота завжди попадає в рай. Кінець зв'язку.*

Грає рок-н-рол з III сцени (Жадан і собаки «Мальви»).